

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 175/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku, zo sudcu Petra Straku a sudcu Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Kašuba spol. s r. o., Horná 41, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Kašuba, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11 Co 2/2019 zo 7. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2019 telefaxom a následne 25. apríla 2019 aj písomne v listinnej podobe doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████ (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 2/2019 zo 7. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z predloženej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej stranou konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci obchodnej spoločnosti KCHK, s. r. o., Čadca (ďalej len „žalobca“), o nahradenie prejavu vôle, v ktorom sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia. Okresný súd uznesením sp. zn. 20 C 82/2018 zo 14. decembra 2018 zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal uloženia zákazu sťažovateľke nakladať s nehnuteľnosťami špecifikovanými v tomto rozhodnutí. Krajský súd na odvolanie žalobcu napadnutým uznesením zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že sťažovateľke *„zakazuje predat', darovať, zameniť, dať do nájmu alebo do bezplatného užívania, vložiť ako nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti alebo družstva, zaťažiť záložným právom, zabezpečovacím prevodom práva alebo vecným bremenom“* v ňom uvedené nehnuteľnosti a vo zvyšku návrh zamietol.

3. Sťažovateľka v odôvodnení ústavnej sťažnosti uviedla, že jej boli *„dňa 04.02.2019 doručené zo strany Krajského súdu v Banskej Bystrici pod č. k. 11 Co/2/2019 návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14.12.2018 č. k. 20C/82/2018-75, ktorým súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, a to s tým, že sťažovateľ má možnosť vyjadriť sa k podanému návrhu a k odvolaniu v lehote do 07.02.2019.“*

Napriek tomu, že vyššie-uvedená písomnosť Krajského súdu Banská Bystrica bola datovaná dňa 30.01.2019, podaná na pošte dňa 31.01.2019 a doručená sťažovateľovi dňa 04.02.2019, a teda lehota na vyjadrenie sťažovateľa k podanému návrhu ak odvolaniu stanovená Krajským súdom Banská Bystrica do 07.02.2019 bola len 3 dni, sťažovateľ podal

svoje vyjadrenie zo dňa 07.02.2019..., ktoré Krajskému súdu Banská Bystrica doručil dňa 08.02.2019.

Napriek tomu, že vo vyššie-uviedenej písomnosti Krajského súdu Banská Bystrica... bola lehota na vyjadrenie sťažovateľa k podanému návrhu a k odvolaniu stanovená... do 07.02.2019, a teda sa jednalo o lehotu procesnú, ktorá je podľa § 121 ods. 5 CSP zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (pričom to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času), Krajský súd v Banskej Bystrici už dňa 07.02.2019, t.j. ešte pred uplynutím ním stanovenej lehoty na vyjadrenie sťažovateľa k podanému návrhu a k odvolaniu, vydal uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 07.02.2019 č. k. 11 Co/2/2019-96, ktorým uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14.12.2018 č. k. 20C/82/2018-75... zmenil tak, že nariadil predbežné opatrenie v zmysle návrhu žalobcu a v neprospech sťažovateľa, čím súčasne došlo k obmedzeniu vlastníckych práv sťažovateľa...“.

4. Podľa slov sťažovateľky krajský súd tým, že pred uplynutím ním stanovenej lehoty na vyjadrenie sťažovateľky k podanému návrhu a k odvolaniu žalobcu vydal napadnuté uznesenie, pričom neprihliadol na jej vyjadrenie k návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a k odvolaniu žalobcu, a teda ani nijako sa s ním nevysporiadal vo svojom napadnutom uznesení, „odňal“ sťažovateľke právo na súdnu ochranu. Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd jej svojím postupom a rozhodnutím znemožnil uplatniť jej patriace procesné práva v rámci dvojinštančného konania, keďže uznesenie krajského súdu sp. zn. 11 Co 2/2019 zo 7. februára 2019 už nie je možné napadnúť riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom. V dôsledku toho podľa sťažovateľky došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania, keďže jej nebolo umožnené účinne sa vyjadriť k návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a k odvolaniu žalobcu ani v konaní pred súdom druhej inštancie s následkom vydania rozhodnutia v neprospech sťažovateľky a bez možnosti podania akéhokoľvek riadneho či mimoriadneho opravného prostriedku.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 07.02.2019 č. k. 11 Co/2/2019-96 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 07.02.2019 č. k. 11 Co/2/2019-96 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.“

6. Vec napadla ústavnému súdu 25. apríla 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, vec sťažovateľky spadala do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola sťažovateľkina vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podla čl. 140 ustavy podrobnosti o organizacii ustavneho súdu, o spôsobe konania pred ním a o postaveni jeho sudcov ustanovi zákon. Týmto zákonom je sú ucinnostou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ustavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplneni niektorých zákonov (dalej len „zákon o ustavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 až § 16 až § 28 až § 32 až § 248 až § 250 až § 251.

10. Podla § 40 ods. 1 zákona o ustavnom súde podanie sa ustavnemu súdu podáva písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

11. Podla § 62 zákona o ustavnom súde ak tento zákon v piatej casti alebo siestej casti neustanovuje inak a povaha veci to nevyklucuje, vzťahuje sa na konanie pred ustavnym súdom podla povahy veci primerane Civilný sporový poriadok (dalej len „CSP“).

12. Podla § 63 zákona o ustavnom súde na konanie pred ustavnym súdom sa použije zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplneni niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v zneni neskorsich predpisov (dalej len „zákon o e-Governmente“).

13. Podla § 121 ods. 3 CSP lehoty urcenene podla tyzdnov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, ke nastala skutocnost určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca.

14. Podla § 121 ods. 4 CSP ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo de pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najblizsi nasledujuci pracovný de.

15. Podla § 121 ods. 5 CSP lehota je zachovaná, ak sa v posledný de lehoty urobi ukon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnost ho dorucit; to plati aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickymi prostriedkami dorucenene súdu mimo pracovného času.

16. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

19. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

20. Sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho v záhlaví označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. februára 2019. Podľa už uvedených zákonných ustanovení upravujúcich počítanie lehôt posledným dňom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde bol 15. apríl 2019 (keďže 14. apríl 2019 bol dňom pracovného pokoja).

21. Dňa 15. apríla 2019, t. j. posledný deň lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, síce bola ústavnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľky, avšak vzhľadom na to, že bola podaná telefaxom, nebolo ju možné zo strany ústavného súdu akceptovať. Podľa aktuálne platnej právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 (§ 125 CSP), ktorú prevzal aj toho času platný a účinný zákon o ústavnom súde (§ 40), už totiž nie je možné písomné podanie uskutočniť telefaxom tak, ako to umožňovala predchádzajúca právna úprava, t. j. § 42 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, a je ho možné urobiť len v listinnej alebo elektronickej podobe. Elektronickým podaním sa rozumie podanie urobené elektronicou poštou prostredníctvom mailovej správy alebo prostredníctvom elektronických schránok podľa zákona o e-Governmente, prípadne prostredníctvom elektronického formulára pre elektronické podanie sprístupneného v module elektronických formulárov (pozri ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016. 448 s.). Ústavný súd v tejto súvislosti pre úplnosť uvádza, že podanie ústavnej sťažnosti v tejto veci sťažovateľkou aj v elektronickej podobe (prostredníctvom mailovej správy) neeviduje. Ústavnému súdu bola následne doručená ústavná sťažnosť

sťažovateľky aj v listinnej podobe (poštou), avšak až 25. apríla 2019 (24. apríla 2019 bola odoslaná na poštovú prepravu, t. j. bola odovzdaná orgánu, ktorý mal povinnosť ju doručiť), t. j. už po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty na jej podanie počítanej od právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, teda bola podaná oneskorene.

22. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06).

23. Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť a sťažovateľke táto lehota uplynula ešte pred podaním jej ústavnej sťažnosti v listinnej podobe, ústavný súd túto sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania (III. ÚS 608/2017).

24. Ústavný súd nad rámec dôvodov, ktoré viedli k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, uvádza, že aj napriek skutočnosti, že telefaxová forma podania bola v slovenskej justičnej praxi dlhodobo akceptovaná, samotný Občiansky súdny poriadok, ktorý výslovne predpokladal formu podania telefaxom, ho nepovažoval za plnohodnotné, keďže v ustanovení § 42 ods. 1 vyžadoval jeho doplnenie predložením originálu v lehote troch dní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu